

ข้อคิดในวันขึ้นปีใหม่

พระราชสุทธินิยมมงคล

D019

อีก ๙ วัน ก็จะหมดปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ ที่เราเรียกว่า วันสิ้นปีเก่า ซึ่งปีนี้ตรงกับวันเสาร์ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๗ และเพียงอีก ๑๐ วันก็จะถึงปีพุทธศักราช ๒๕๓๘ ที่เรียกว่า วันขึ้นปีใหม่ซึ่งตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๘

ประเทศไทยกำหนดเอาวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่มาตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๓๒ และมาเปลี่ยนเป็นวันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ตามแบบสากล ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๘๔ จนถึงปัจจุบันนี้ เมื่อถึงวันขึ้นปีใหม่ในแต่ละปี ทุกคนต่างก็มีความหวัง โดยหวังว่าชีวิตในปีใหม่คงจะดีกว่าปีเก่า จึงนิยมทำบุญเนื่องในเทศกาลวันขึ้นปีใหม่ เพื่อเป็นการส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ซึ่งการทำบุญส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่นั้น มีวัตถุประสงค์ดังนี้ :-

๑. เพื่อเป็นการฉลองชีวิตของตน ที่รอดพ้นความตายในปีเก่ามาได้ และเป็น การต้อนรับชีวิตใหม่ในปีใหม่

๒. เพื่อเป็นการฉลองความสำเร็จแห่งกิจการงานต่าง ๆ ที่ดำเนินมาได้โดย เรียบร้อยราบรื่นผ่านอุปสรรคต่าง ๆ มาได้ และเป็นการสร้างบุญใหม่สำหรับชีวิตและ กิจการในปีใหม่

๓. เพื่อเป็นการอุทิศส่วนกุศล เป็นการแสดงความกตัญญูแก่ผู้ที่อุปการะบุญของ ตนตามหน้าที่ของคนดี

๔. เพื่อเป็นการรักษาประเพณีอันดีงาม ให้คงอยู่และเจริญยั่งยืนสืบไป

๕. เพื่อเป็นการร่วมสังสรรค์ระหว่างญาติสนิทมิตรสหาย เพื่อนบ้าน ได้ทำบุญร่วมกัน สนุกสนานร่วมกัน เป็นการสร้างความสามัคคี

ความจริงคำว่า “ปีเก่าและปีใหม่” เป็นเพียงการสมมุติ เพื่อให้มีสติจะได้ไม่ประมาทในวัยและชีวิต ซึ่งปี พ.ศ.๒๕๓๗ ที่จะกลายเป็นปีเก่าในอีก ๙ วันข้างหน้า ครั้งหนึ่งเราเคยสมมุติว่าเป็นปีใหม่ เราเคยมีความดีใจและมีความหวัง และหลายคนคงจะไม่สมหวังในสิ่งที่หวังในปี พ.ศ.๒๕๓๗ ที่จะผ่านไป เมื่อไม่สมหวังในปี พ.ศ.๒๕๓๗ ก็เลยฝากความหวังไว้กับปีใหม่ที่ จะมาถึง คิดและทำอย่างนี้ปีแล้วปีเล่า จัดว่าเป็นคนที่ประมาท มีคำอยู่คำหนึ่งคือ คำว่า “เจริญวัย” ซึ่งตามความเข้าใจของคนทั่วไปหมายถึงวัยเจริญขึ้น โดยมุ่งถึงความเจริญงอกงามหรือพัฒนาการทางด้านร่างกาย แต่ความจริงคำว่า “วัย” เป็นภาษาบาลี แปลว่า “เสื่อมไป” เจริญวัยจึงหมายถึง ความเสื่อมเจริญหรือความเสื่อมเพิ่มขึ้น เช่น เจริญวัยได้ ๓๙ ปี ก็หมายถึงสภาพร่างกายมีความเสื่อมไปเพิ่มขึ้น ๓๙ ปี หรือมีวัย ๖๘ ปี ก็หมายถึงมีความเสื่อมไป ๖๘ ปี เป็นต้น ซึ่งปีใหม่นั้นมันก็เกี่ยวข้องกับอายุหรือวัยของคนเรา เพราะทำให้คนเรามีอายุหรือวัยเพิ่มขึ้นตามปีที่ผ่านมา ชีวิตของคนแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะต้น ระยะกลาง และระยะสุดท้าย

ระยะต้นของชีวิต เรียกว่า “ปฐมวัย” กำหนดตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ ๒๕ ปี

ระยะกลางของชีวิต เรียกว่า “มัชฌิมวัย” นับตั้งแต่อายุ ๒๖ - ๕๐ ปี

ระยะสุดท้ายของชีวิต เรียกว่า “ปัจฉิมวัย” นับตั้งแต่อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

นักปราชญ์ท่านสอนคนเราให้พยายามสร้างประโยชน์แก่ตัวเองตามวัยทั้ง

๓

ดังนี้

๑. **ปฐมวัย** ให้รีบเร่งศึกษาหาความรู้ใส่ตัว

๒. **มัธยมวัย** ให้เร่งก่อสร้างตัวและสร้างฐานะเป็นหลักฐาน

๓. **ปัจฉิมวัย** ให้เร่งสร้างคุณงามความดี คือทำบุญไว้ เพื่อเป็นเสบียง
เครื่องเดินทางต่อไปของตนเป็นตัวอย่างแก่นุชนคนรุ่นหลัง

ผู้ที่ไม่สร้างประโยชน์ตามวัย ย่อมเสียใจและเสียดายเมื่อผ่านพ้นจากวัยนั้น ๆ
แล้ว เช่น เป็นเด็กไม่สนใจในการศึกษา เมื่อเติบโตขึ้นไม่มีวิชาความรู้เป็นเครื่องเลี้ยง
ชีวิต ยามที่มีกำลังไม่รีบเร่งสร้างฐานะเมื่อหมดกำลังแล้วย่อมกลายเป็นคนอนาถาคือไม่
มีที่พึ่ง ถึงวัยใกล้ตายควรรีบเร่งทำบุญแต่กลับประมาทมัวเมาในเรื่องอื่น ๆ เสีย จะต้อง
โศกเศร้าสงสารตัวเองเมื่อจวนจะสิ้นใจ

ปี พ.ศ.๒๕๓๗ ที่เราจะเรียกว่า “ปีเก่า” ก็กำลังจะผ่านพ้นไป ก่อนจะถึงปี พ.ศ.
๒๕๓๘ ที่เราจะเรียกว่า “ปีใหม่” นั้น ขอให้มาพิจารณาถึงปีที่ผ่านม่ว่าตนเองได้ทำ
อะไรเป็นชิ้นเป็นอันบ้าง มีอะไรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขบ้าง โดยเฉพาะให้พิจารณา
ตัวเองว่าเป็นมนุษย์จำพวกไหน ในมนุษย์ ๔ จำพวก คือ

๑. มนุสฺสเปโต ได้แก่ มนุสฺสเปรต หมายถึง คนที่มีร่างกายพิกลพิการมีอาการไม่ครบ ๓๒ ต้องขอทานเลี้ยงชีวิต เป็นอยู่ลำบากและอด ๆ อดยาก ๆ ซึ่งคล้ายกับลักษณะและความเป็นอยู่ของเปรต

๒. มนุสฺสติรจฺจานโน ได้แก่ มนุสฺสติรจฺจานน หมายถึง คนที่มีร่างกายสมประกอบ มีอาการครบ ๓๒ มีกำลังแข็งแรง สติปัญญา แต่ไม่ทำกรงานเลี้ยงชีพเอง คอยแต่อาศัยผู้อื่นกินไปวัน ๆ มีพฤติกรรมเหมือนสัตว์เลี้ยง

๓. มนุสฺสเนรยิกโก ได้แก่ มนุสฺสเนรยิกโก หมายถึง คนที่มีความประพฤติหยาบซ้ากระทำการทารุณเบียดเบียนฆ่าฟันผู้อื่น หากินโดยโจรกรรม ฉ้อโกง บังศาสนา ฉ้อราษฎร์ บังหลวง ประกอบอาชีพไม่สุจริต จนในที่สุดต้องติดคุกติดตะรางเหมือนสัตว์นรก

๔. มนุสฺสสุฏฺโธ ได้แก่ มนุสฺสสุฏฺโธ หมายถึง คนที่มีความประพฤติดีงาม รักษาศีล ๕ โดยเคร่งครัด ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนและคนอื่น

๕. มนุสฺสเทโว ได้แก่ มนุสฺสเทวตา หมายถึง คนที่มีความประพฤติดีเยี่ยม มีหิริ คือความละอายต่อบาป โอตตปปะ คือความเกรงกลัวต่อบาป ทั้งมีนิสัยบำเพ็ญทาน รักษาศีล และเจริญภาวนาประพฤติตนดีเลิศคล้ายเทวดา

เมื่อได้พิจารณาตัวเองในรอบปีที่ผ่านมาว่าตนเองเป็นมนุษย์จำพวกไหน ถ้าเป็นจำพวกที่ไม่ดีก็พยายามเร่งสร้างคุณงามความดี ให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์ ซึ่งแปลว่าผู้มีใจสูง คือ สูงด้วยคุณธรรม แต่หลายคนอาจจะนึกน้อยใจว่าในรอบปีที่ผ่านมาตนเองได้พยายามทำแต่ความดี แต่ทำไมจึงไม่ได้รับผลแห่งความดี ที่จนก็ยังจนอยู่เหมือนเดิม ชีวิตไม่มีอะไรดีขึ้นถึงกับบางคนต้องพูดว่า “ทำดีได้ดี มีที่ไหน ทำชั่วได้ดี มีถมไป” การทำดีที่จะให้ได้รับผลของความดีตอบแทนนั้น ต้องประกอบด้วยเหตุ ๔ ประการ คือ

๑. ทำดีให้ถูกเวลา
๒. ทำดีให้ถูกสถานที่
๓. ทำดีให้ถูกบุคคล
๔. ทำดีให้ติดต่อกัน

คนที่ทำดีแล้วไม่ได้ดีนั้น ส่วนมากทำกันผิดหลัก เพราะทำดีไม่ถูกเวลาบ้าง ทำดีไม่ถูกสถานที่บ้าง ทำดีไม่ถูกบุคคลบ้าง และทำดีไม่ติดต่อกัน เมื่อไม่ได้รับผลของความดีสมความมุ่งหมาย จึงเสียใจน้อยใจ ถึงกับบ่นตาม ๆ กันว่า “ทำดีแล้วไม่ได้ดี” ก็ขอให้พิจารณาถึงการกระทำของตนเองก่อนว่าที่ตนทำดีแล้วนั้น ถูกต้องตามหลักการทำความดี ๔ ประการหรือไม่

ไม่ว่าท่านจะอยู่ในวัยไหน เป็นมนุษย์จำพวกไหน ได้ทำดีแล้วหรือยังก็ตาม ข้อคิดที่อยากจะฝากไว้เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ ๒๕๓๘ นี้ เป็นข้อคิดอันดับสุดท้ายก็คือ ข้อที่บุคคลควรพิจารณาอยู่เสมอ พิจารณาอยู่บ่อย ๆ เพื่อทำให้ยอมรับความจริงที่มีอยู่ตามธรรมชาติที่ภาษาพระท่านเรียกว่า อภินิหารปัจจุเวกขณะ มี ๕ คือ

๑. ควรพิจารณาทุก ๆ วันว่า เรามีความแก่เป็นธรรมดา ไม่
ล่วงพ้นความแก่ไปได้

๒. ควรพิจารณาทุก ๆ วันว่า เรามีความเจ็บเป็นธรรมดา ไม่
ล่วงพ้นความเจ็บไปได้

๓. ควรพิจารณาทุก ๆ วันว่า เรามีความตายเป็นธรรมดา
ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้

๔. ควรพิจารณาทุก ๆ วันว่า เราจะต้องพลัดพรากจากของ
รักของชอบใจทั้งสิ้น

๕. ควรพิจารณาทุก ๆ วันว่า เรามีกรรมเป็นของตัวเอง เรา
ทำดีก็จะได้ดี ทำชั่วก็จะได้ชั่ว

คนเรานั้นโดยมากอายุไม่ถึง ๑๐๐ ปี เมื่อเกิดมาแล้วก็ต้องแก่ เจ็บ และตาย เป็นวัฏจักรอยู่อย่างนี้ตราบไต่ที่ยังมีกิเลส ก็ต้องมีกรรม คือการกระทำ และมีวิบาก คือผลของการกระทำ ตราบนั้นคนเราก็ก็น่าต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่อย่างนี้ และเมื่อเกิดมาแล้ว สิ่งที่เราต้องพิจารณาก็คือ ความแก่ ความเจ็บ และความตาย โดยเฉพาะเรื่องของความแก่ เปลี่ยน พ.ศ.ใหม่ที่เราแก่ไปอีกปี นึก ๆ ดู ๑ ปี มี ๓๖๕ วัน นั้นช่างรวดเร็ว เหมือนกับกาลเวลามันติดปีกจรวดบิน บางที่ยังไม่ได้ทันทำอะไรเลย ก็หมดไปแล้วอีก ๑ ปี เราก็แก่หรืออายุมากขึ้นอีก ๑ ปี ผู้ที่อยู่ในปัจฉิมวัย คืออายุเลข ๕ ไปแล้ว จะรู้ถึงเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงมีคำถามที่ถามกันเล่น ๆ ว่า “อะไรเอ่ย? เรายิ่งหนี มันยิ่งตาม” คำตอบก็คือความแก่ เพราะความแก่นั้นไม่มีใครต้องการหลายคนจึงพยายามวิ่งหนี แต่จะหนีอย่างไร ก็ไม่มีทางหนีพ้นแต่อาจชะลอได้ คือ ชะลอไม่ให้เกิดเร็วหรือแก่เกินวัย เช่น เมื่อมีรอยตีนกาเกิดขึ้นบนใบหน้าเมื่อเวลายิ้มก็หาเครื่องสำอาง หรือเครื่อง

ประเทืองผิวมาทาตรงบริเวณที่เกิดรอยตีนงาก็จะไม่ปรากฏชัด คนสมัยก่อนท่านสอนไว้ ดีมากในเรื่องของการชะลอความแก่ โดยการเป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้มอยู่เสมอ ถึงกับมี คำพูดว่า “ยิ้มวันละนิดจิตแจ่มใส” คนที่ร่าเริง ยิ้มแย้มอยู่เสมอ นั้น จะดูเป็นคนที่อ่อน กว่าวัย หน้าไม่ทรยศเจ้าของ ตรงกันข้ามกับคนที่เคร่งเครียด หน้าบึ้ง จะดูเป็นคนที่แก่ เกินวัย หน้าทรยศเจ้าของ และมีคำถามที่ถามกันว่า “อะไรเอ่ย ? เรายังตามมันยิ่งหนี” คำตอบก็คือ ความหนุ่ม ความสาว เพราะความเป็นหนุ่มเป็นสาวนั้น ใคร ๆ ก็ ปรรารถนา แต่ความหนุ่ม ความสาวนั้นเรายังตาม มันก็ยิ่งหนี เราไปตามกาลเวลา เพราะฉะนั้นจึงฝากไว้เป็นข้อคิดคือ ควรพิจารณาถึงความเป็นจริงว่า คนเรานั้นมีความ แก่ ความเจ็บ และความตายเป็นธรรมดา ไม่มีใครสามารถพ้นไปได้ คนเราจะต้องพลัด พراقจากของที่เรารัก ไม่วันใดก็วันหนึ่ง และคนเรานั้นมีกรรมเป็นของตนเอง ทำดีย่อม ได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว.